

Koncepcja Smart Village

dla miejscowości Bobrów, Dąbrowica, Kostrzyca,
Mysłakowice, Wojanów w gminie Mysłakowice

aktualizacja z dnia 21-06-2025

czerwiec 2024 rok

Spis treści:

1. Smart Village w Krainie Ducha Gór.
2. Nasza społeczność - kim są mieszkańcy, którzy tworzyli koncepcje i jak wyglądał proces pracy nad strategią.
3. Najważniejsze informacje o naszej gminie.
4. Problemy i potencjały naszych miejscowości.
5. Analiza SWOT.
6. Projekty planowane do realizacji - nasza odpowiedź na problemy.
7. Plan włączenia społeczności w późniejszą realizację koncepcji.

1. Smart Village w Krainie Ducha Gór.

Smart Village (SV), czyli podejście inteligentnej wsi ma bardzo istotne znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich. Mianem smart villages określić można te wsie (społeczności lokalne), które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje na co dzień, poprawiając w ten sposób jakość życia mieszkańców, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne. SV to stosunkowo nowe podejście w zakresie kształtowania polityki Unii Europejskiej.

Inteligentne Wsie stwarzają również nowe możliwości w zakresie np. poprawy mobilności, rozwoju przedsiębiorczości, korzystania z szans jakie daje np. biogospodarka i gospodarka o obiegu zamkniętym, zapewnienia wysokiej jakości edukacji i usług zdrowotnych lub zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Podejście SV nie polega na wdrożeniu rozwiązania uniwersalnego – oparta jest na potrzebach i potencjale danego obszaru. Społeczności lokalne organizują się w poszukiwaniu innowacyjnych oraz inteligentnych rozwiązań lokalnych problemów.

W Inteligentnych Wsiach kluczowe znaczenie mają ludzie. Istotni są mieszkańcy wsi, którzy podejmują inicjatywę w celu znalezienia rozwiązań praktycznych, zarówno jeżeli chodzi o poważne wyzwania, którym muszą sprostać, jak i co ważne wykorzystywanie możliwości prowadzących do transformacji obszarów wiejskich.

„Inteligentny” oznacza myślący nie tylko o samej wsi. Niektóre inicjatywy mają miejsce na poziomie wsi, lecz wiele z nich dotyczy również okolicznych terenów wiejskich, małych miejscowości i powiązań z miastami. Społeczności lokalne organizują się w poszukiwaniu innowacyjnych, inteligentnych rozwiązań zdiagnozowanych problemów. W tym kontekście znaczenie „inteligentne” jest dużo szersze niż tylko technologie cyfrowe i obejmuje zakres zagadnień społecznych, ekonomicznych i innowacji środowiskowych.

Konkretne działania oddolne samych mieszkańców mają zapewnić, że obszary wiejskie będą atrakcyjne dla przyszłych pokoleń. Kreacja, rozwój i rozszerzenie usług powszechnych, dostarczanie potrzebnej infrastruktury i promocja przyjaznych dla klimatu rozwiązań, mają przyczyniać się do długoterminowej poprawy jakości życia na obszarach wiejskich.

Kluczowe jest ujęcie w koncepcji Smart Village:

- działania z użyciem technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub lepsze wykorzystanie wiedzy,
- działania dotyczące poszanowania środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Mając na uwadze powyższe założenie rozpoczęliśmy partycypacyjny proces przygotowania Koncepcji Smart Village dla pięciu wsi Gminy Mysłakowice.

2. Nasza społeczność - kim są mieszkańcy którzy tworzyli koncepcję i jak wyglądał proces pracy nad strategią.

Koncepcja została opracowana w sposób partycypacyjny, tj. z aktywnym udziałem mieszkańców, liderów lokalnych, organizacji pozarządowych, instytucji z miejscowości Bobrów, Dąbrowica, Kostrzyca, Mysłakowice i Wojanów. Partycypacyjny charakter koncepcji miał na celu zapewnienie oddolnej specyfiki całości dokumentu oraz wypracowania pomysłów na projekty, które odpowiadają lokalnym problemom i potrzebom.

Pierwsze kroki prowadzące do wypracowania koncepcji i dyskusje nad zakresem obszarowym i merytorycznym odbyły się już w 2022 roku przy okazji tworzenia lokalnej strategii rozwoju co pozwoliło wypracować wstępne pomysły na inicjatywy wspieranie w ramach koncepcji inteligentnej wsi. Poniżej tabela przedstawiająca wyniki prac tych warsztatów.

INTELIŻENTNA WIEŚKA **MYSŁAKOWICE**

Pomoc pomoc	Gospodarowanie zasobami	Lokalna dostępność	Dogodny transport	Dbanie o środowisko	E-trend	Budowanie więzi społecznych
Wolontariat sąsiedzi	Giełda produktów	Kultura w miejscu	Bon transportowy (lekarz, zakupy)	Monitorowanie zanieczyszczeń	Aplikacje internetowe	Umożliwienie komunikacji
Edukacja ratownicza	Lokalny rynek	Rekreacja w miejscu	Uber społeczny	Domowe biogazownie	Społeczny internet	Młodzieżowi liderzy
	Lokalne lodówki	Kalendarz imprez w Krainie Ducha Gór		Świadomość społeczna (środowisko)	e-menu usług	Punkty integracji społecznej
	Giełda żywności (internet)	Opis atrakcji turystycznych i zabytków (QR)		Powiadomianie o zagrożeniach	Dostępność e-sprzętu	Wspieranie kariery zawodowej
	e-bazar	Wirtualne zwiedzanie		e-stacja ładowania	Wspólnotowe wi-fi	e-edukacja
	e-menu produktów			Lokalne źródła energii	Edukacja cyfrowa	
	Społeczna kuchnia sąsiedzka				Informacja multimedialna	
	Zagospodarowanie nadwyżek				Światłowod dla mieszkańca	
					Punkty informacji cyfrowych	

W celu zapewnienia oddolnego charakteru tworzonej koncepcji przeprowadzono w sumie 6 spotkań lokalnych. Informacja o spotkaniach udostępniana była na stronie Lokalnej Grupy Działania

Partnerstwo Ducha Gór, lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji, były również rozsyłane zaproszenia drogą mailową i sms. W sumie odbyły się 3 spotkania dla liderów lokalnych poszczególnych miejscowości, w dniu 15 kwietnia 2024 r. roku w którym uczestniczyło 13 osób oraz 13 maja 2024 r. w którym wzięło udział 15 osób oraz 13 czerwca 2024 r, w którym wzięło udział 6 osób.

Spotkania były prowadzone metodami warsztatowymi, co zapewniło zaangażowanie, współpracę i wspólne wypracowywanie poszczególnych elementów koncepcji przez osoby uczestniczące. Podczas pierwszego spotkania poza przedstawieniem i zapoznaniem się z ogólnymi zasadami tworzenia koncepcji Smart Village, metodami warsztatowymi wypracowano analizę SWOT, czyli przeanalizowano mocne i słabe strony obszaru oraz szanse i zagrożenia.

Natomiast podczas drugiego spotkania omówiono potrzeby, problemy lokalne oraz zebrano i omówiono pomysły na projekty, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy lokalne oraz uwzględniają użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych oraz lepsze wykorzystanie wiedzy i korzyści dla lokalnej społeczności, m.in. w zakresie poprawy jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych, bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu, problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia, niewystarczającej ilości miejsc pracy, przepaści cyfrowej. Na ostatnim spotkaniu liderów omawiano natomiast przekazaną wcześniej drogą mailową wstępną koncepcję Smart Village.

Dodatkowo w poszczególnych miejscowościach (Dąbrowica, Mysłakowice, Kostrzyca, Wojanów-Bobrow) liderzy lokalni we współpracy z Radami Sołeckimi oraz Sołtysami zorganizowali dodatkowe spotkania dla lokalnej społeczności, gdzie przedstawili cel tworzenia koncepcji inteligentnej wsi oraz zebrali potrzeby lokalne oraz pomysły na projekty. W sumie w opisanych spotkaniach udział wzięły 53 osoby.

Podsumowując, uczestnikami i uczestniczkami spotkań byli mieszkańcy wszystkich pięciu wsi, sołtysi i członkowie Rad Sołeckich, Radni Gminy, członkowie Kół Gospodyń Wiejskich w Bobrowie i Wojanowie, w Mysłakowicach i w Dąbrowicy, przedstawiciele Klubu Seniora i Rady Seniorów z Mysłakowic, Zastępca Wójta Gminy Mysłakowice, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury oraz miejscowi przedsiębiorcy i rolnicy.

3. Najważniejsze informacje o naszej gminie.

Podstawowe dane liczbowe dotyczące Gminy Mysłakowice:

- Powierzchnia gminy: Około 88 km².
- Liczba mieszkańców: Około 9 500 (stan na 2022 rok).
- Gęstość zaludnienia: Około 108 osób na km².

- Podział administracyjny: Gmina Mysłakowice składa się z 10 sołectw:

1. Bukowiec
2. Dąbrowica
3. Gruszków
4. Karpniki
5. Kostrzyca
6. Krogulec
7. Łomnica
8. Mysłakowice
9. Strużnica
10. Wojanów-Bobrów

W projekcie udział będzie brało 5 miejscowości: miejscowości: Bobrów (206), Dąbrowica (443), Kostrzyca (895), Mysłakowice (4142) i Wojanów(455), których łączna liczba mieszkańców to 6.140 mieszkańców (stan na 31.12.2022).

Budżet gminy wynosi około 80 milionów złotych.

Gmina wiejska Mysłakowice umiejscowiona jest w południowo-zachodniej części Województwa Dolnośląskiego, w jego podregionie jeleniogórskim i administracyjnie należy do Powiatu Karkonoskiego. Gmina leży w obszarze Kotliny Jeleniogórskiej, a od strony południowo-wschodniej ograniczona jest Rudawami Janowickimi. Występujące tu mikroregiony to: Obniżenie Mysłakowic, Wzgórza Łomnickie, Wzgórza Karpnickie, Góry Sokole i Wzniesienia Dziwiszowskie. Gmina położona jest w większości na wysokości 300 – 500 m n.p.m., a najwyższe szczyty Gór Sokolich przekraczają 650 m n.p.m.

Pod względem hydrograficznym gmina leży w całości w dorzeczu Bobru. Do najdłuższych dopływów rzeki należą potoki: Łomnica z Jedlicą oraz Karpnicki Potok z Gruszkówką i Łupią.

Gmina graniczy: od północy z miastem Jelenia Góra, od północnego wschodu z gminą Janowice Wielkie, od wschodu z gminą wiejską Kamienna Góra, od południa z miastem Kowary, od zachodu z gminą Podgórzyn. Posiada tranzytowe położenie względem istotnych ciągów komunikacyjnych: Jelenia Góra – Karpacz, Jelenia Góra – Kowary.

Wykazuje silne powiązanie ze stolicą regionu Jelenią Górą z uwagi na bliskość z miastem o dużym potencjale gospodarczym, będącym dla mieszkańców Gminy ośrodkiem realizacji usług ponadpodstawowych i miejscem pracy i edukacji. Niebagatelny jest także fakt położenia Gminy w sąsiedztwie dużych i popularnych górskich ośrodków sportowo-wypoczynkowych. Determinuje to w sposób znaczny rodzaj ruchu turystycznego w regionie, z jego centrum w Karkonoszach i układem ciążenia na okolice. Gmina nie musi więc animować usług od podstaw, a raczej proponować atrakcyjne uzupełnienie tradycyjnej, podstawowej oferty regionalnych kurortów.

Jest to region o wyjątkowych walorach przyrodniczych, otoczony przez Karkonosze, Rudawy Janowickie i Góry Kaczawskie. Centralnym punktem gminy jest dolina rzeki Łomnicy, która dodaje uroku i wyjątkowości krajobrazowi tego miejsca. Gmina Mysłakowice zajmuje powierzchnię około 88,73 km², co czyni ją średniej wielkości gminą wiejską. Relatywnie mała liczba mieszkańców i stosunkowo niska gęstość zaludnienia sprzyjają spokojnemu i w miarę komfortowemu stylowi życia. Na stan czystości powietrza na obszarze Gminy oddziałują przede wszystkim zanieczyszczenia pochodzące z lokalnych źródeł gospodarstw domowych, które wyraźnie nasilają się w sezonie grzewczym. Niekorzystne warunki przewietrzania, jakie panują w Kotlinie Jeleniogórskiej, bezpośrednie sąsiedztwo z dużą aglomeracją miejską oraz bliskość Kowar, niewątpliwie także podnoszą poziom stężeń dwutlenku węgla, tlenków azotu i pyłów. Zakłady posiadające duże kotłownie w większości już nie funkcjonują, a te które pozostały zdecydowanie ograniczyły swój zakres działalności i spełniają obowiązujące normy emisji. Nie istnieją także – dawniej silnie odczuwalne - transgraniczne przepływy zanieczyszczeń z rejonu wydobywania i przerobu węgla brunatnego, tzw. Czarne Trójkąta.

Wskazane w koncepcji miejscowości z terenu Gminy Mysłakowice mają duży potencjał turystyczny, ale niewystarczającą bazę oraz ofertę turystyczną. Na jej terenie znajdują się liczne atrakcje przyciągające turystów. Do najważniejszych należą zamek w Karpnikach, pałace w Wojanowie i Łomnicy, a także liczne szlaki piesze i rowerowe, które umożliwiają odkrywanie piękna okolicznych gór i lasów. Te historyczne i architektoniczne perełki, w połączeniu z naturalnym krajobrazem, tworzą wyjątkową atmosferę i przyciągają miłośników historii, kultury oraz aktywnego wypoczynku.

Bobrów to niewielka wieś położona w granicach Rudawskiego Parku Krajobrazowego ciągnąca się w dolinie rzeki Bóbr, pomiędzy Wojanowem a Trzcińskiem. Historia wsi sięga XV w., wtedy istniała tu warownia, strzegąca przejścia na Bobrze. Turyści doceniają jej malownicze położenie i bliskość Gór Sokolich. Szlaki turystyczne i rowerowe prowadzą obok malowniczego choć jeszcze czekającego na renowację pałacu.

Dąbrowica należy do młodszych wsi w Gminie, a jej początek sięga XVI w. W pierwszej połowie XIX wieku powstała tu fabryka papieru, w której w 1872 wyprodukowano pierwszy arkusz papieru

czarpanego, a później papier na banknoty, kartki pocztowe i pergamin. Pałac z charakterystyczną wieżą wzniesiony został prawdopodobnie z XVII w. a następnie przebudowany w stylu neogotyckim (własność prywatna w remoncie). Za pałacem ciągną się rozległe murowane zabudowania gospodarcze stodoły, stajnie oraz oficyny mieszkalne.

Kostrzyca to duża wieś leżąca wzdłuż rzeki Jedlicy bez wyraźnego układu przestrzennego, ponieważ składa się z kilku przysiółków jak Chaty, Gąska, Jeżyny czy Popów. Na początku XVIII w. powstał tu ośrodek tkactwa chałupniczego związany później z tkalnią w Mysłakowicach. Na początku XIX w. w Kostrzycy istniała niewielka wytwórnia pianin i fortepianów. Przez wieś prowadził trakt drogowy, którym jeździły dyliżanse z Wrocławia do Jeleniej Góry i Cieplic.

Dużą atrakcją jest usytuowany na obrzeżach wsi Leśny Bank Genów, w którym przechowywane są zasoby nasion z listy gatunków zagrożonych i chronionych, a w arboretum zgromadzono 5000 okazów chronionych i ozdobnych roślin.

Mysłakowice, podobnie jak inne okoliczne miejscowości, od początku istnienia bardzo często zmieniała właścicieli. W roku 1832 pałac wraz z okolicznymi terenami nabył król Pruski Fryderyk Wilhelm III na swoją letnią rezydencję. W XIX wieku gruntownie przebudowano pałac, wzniesiono kościół ewangelicki, Willę Legnitz, hotel, szpital i fabrykę Iniańską. W 1836 roku królewski Dyrektor Ogrodów Peter Joseph Lenne wraz ze swoimi uczniami stworzyli jeden z najpiękniejszych parków krajobrazowych na Śląsku. Do niedawna w pałacu królewskim mieściła się szkoła, dzisiaj czeka na nowych właścicieli.

Wojanów to jedna z najstarszych wsi w Kotlinie Jeleniogórskiej, po raz pierwszy wzmiankowana już w 1281 roku. Jej zabudowa ma charakter łańcuchowy i ciągnie się wzdłuż rzeki Bóbr w na obrzeżach Rudawskiego Parku Krajobrazowego. Do największych atrakcji tej malowniczej wsi należą, pieczołowicie odrestaurowany zespół pałacowo-parkowy (dziś hotel i restauracja), dawna karczma sądowa o konstrukcji przysłupowej oraz otoczony murem XV-wieczny kościół z dobrze zachowanymi cennymi malowidłami i wyposażeniem.

Gmina Mysłakowice w szczególności miejscowości Bobrów, Dąbrowica, Kostrzyca, Mysłakowice i Wojanów to wyjątkowe miejsce do życia i wypoczynku. Mieszkańcy i turyści mogą cieszyć się tu spokojem, pięknymi krajobrazami oraz bogactwem historycznym i architektonicznym regionu. Dzięki dobrze zorganizowanej strukturze administracyjnej oraz dbałości o potrzeby społeczności lokalnej, ta część Kotliny Jeleniogórskiej stanowi atrakcyjną destynację zarówno dla jej mieszkańców, jak i dla odwiedzających.

4. Problemy i potencjały naszych miejscowości.

Destymulanty (problemy) rozwoju powinny posiadać trzy cechy:

- mieć charakter negatywny dla rozwoju;
- opisywać stan istniejący;
- powinny być istotne z punktu widzenia realizacji koncepcji, dlatego powinny być zidentyfikowane głównie w obszarach: technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub wykorzystania wiedzy oraz działań dotyczących poszanowania środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu.

Problemy horyzontalne:

- Niewystarczający poziom integracji oraz zaangażowania społecznego na rzecz lokalnego rozwoju;
- Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości usług społecznych;
- Niewystarczająco rozwinięta oferta turystyczna oraz gastronomiczna;
- Słabe powiązanie komunikacyjne części wsi z siedzibą Gminy, Gminnego Ośrodka Kultury oraz przychodni zdrowia
- Brak korelacji pomiędzy osobami o określonych potrzebach z osobami zdolnymi do ich zaspokojenia

Problemy w obszarze technologii i cyfryzacji:

- Niewystarczająca wiedza i umiejętności dotyczące wykorzystania nowoczesnych narzędzi cyfrowych na rzecz rozwoju lokalnego;
- Słabe wykorzystanie nowoczesnych narzędzi cyfrowych w działaniach na rzecz aktywizacji społecznej;

Problemy w obszarze poszanowania środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu:

- Niska świadomość ekologiczna dotycząca konsekwencji zmian klimatu oraz możliwości ich lokalnego łagodzenia;
- Zbyt mała liczba instalacji odnawialnych źródeł energii;
- Niewystarczający zakres działań z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie lokalnym.

Potencjał sprzyjający rozwojowi to te czynniki, które umożliwią realizację przyjętych projektów oraz zadań. Są to czynniki, które można wykorzystać w pobudzaniu własnego rozwoju. Należy do nich zaliczyć:

- **Rozwijanie istniejących i nowych inicjatyw społecznych.** Stworzenie warunków do zwiększenia aktywności mieszkańców zarówno w zakresie inicjatyw własnych jak i

przedsięwzięć służących mieszkańcom.

- **Wykorzystanie położenia, walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych gminy w promocji**, tworzenie dodatkowych ofert oraz miejsc pracy i przyciąganie turystów do skorzystania z atrakcyjnej oferty.
- **Stymulowanie przedsiębiorczości** w obszarze nowych technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub wykorzystania wiedzy oraz działań dotyczących poszanowania środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu.
- **Zaangażowanie do współpracy na rzecz wdrożenia koncepcji Smart Village** lokalnych instytucji publicznych (Urząd Gminy oraz instytucje samorządowe, w tym edukacyjne), organizacji społecznych, branżowych i zawodowych oraz lokalnych mieszkańców i liderów (w tym lokalnych artystów, wytwórców, etc.).

WIZJA - jak nasza gmina będzie wyglądała gdy Smart Village będzie z nami.

Bobrów, Dąbrowica, Kostrzyca, Mysłakowice i Wojanów-Bobrów
- klimatyczna i cyfrowa nowoczesność w lokalnym wymiarze

5. Analiza SWOT

Analiza Silnych i Słabych stron naszych miejscowości oraz Szans i Zagrożeń.

MOCNE STRONY (to co stanowi atut, przewagę, zaletę)	SŁABE STRONY (to co stanowi słabość, barierę, wadę)
• transgraniczność regionu • położenie geograficzne i walory krajobrazowe (sąsiedztwo lasów, gór, lasów, łąk) • dobra przestrzeń do życia • Dolina Pałaców i Ogrodów • baza turystyczna (m.in. w obiektach turystycznych) i atrakcje turystyczne • propagowanie tradycji i kultury (np. tradycje Iniańskie, wyroby lokalne) • zaangażowana społeczność skupiona w organizacjach pozarządowych i grupach nieformalnych • powstają grupy nieformalne tworzone do rozwiązywania lokalnych problemów • baza edukacyjna (szkoła, przedszkole i kulturalna (działalność GOK, KGW, seniorzy, OSP) • lokalni twórcy, wytwórcy (sery, mleko, warzywa)	• niewystarczająca sieć światłowodowa (brak sieci na większości obszaru 4 wsi); • niewystarczająca baza turystyczna i gastronomiczna • słabe skomunikowanie obszaru gminy • brak wizji zagospodarowania przestrzennego wpływającego na estetykę • niedostateczny przepływ informacji związany z budowaniem świadomości ekologicznej (tablice informacyjne, segregacja śmieci) • brak informacji, aplikacji dotyczącej edukacji ekologicznej: sposobów segregacji śmieci, pozyskiwania środków i wypełniania wniosków do WFOŚ, transportu lokalnego, informacje i urzędnicy dotyczące zdrowia w tym gdzie znajdują się defibrylatory, telefony zaufania (młodzież, seniorzy) • brak odnawialnych źródeł energii oraz magazynów energii • niedostateczna ilość stacji ładowania dla rowerów elektrycznych • brak melioracji, mikroretencji • brak informacji turystycznej • niewystarczająca integracja społeczna • niewystarczająca oferta kulturalna • słaby dostęp do opieki zdrowotnej • niewystarczająca ilość zajęć sportowych dla mieszkańców • słaby stan technicznych części obiektów np. pałace, obiekty publiczne • słaba aktywność młodzieży
SZANSE (to co stwarza szansę korzystnej zmiany)	ZAGROŻENIA (to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej)
• wzrost ilości turystów	• odpływ młodzieży • starzejące się społeczeństwo

- możliwe do wykorzystania fundusze unijne
- rozwój komunikacji, mobilności
- moda na zdrowy styl życia, regionalne produkty, aktywność fizyczną
- przejrzyste i mądre prawo
- rozwój komunikacji lokalnej
- aktywizacja nowych mieszkańców
- potencjał turystyczny/położenie
- obiekty gdzie można prowadzić działalność społeczną dostępne dla wszystkich zainteresowanych grup
- wykorzystanie rzek jako atrakcji turystycznej (spływy, bazy)
- bliskie położenie dużego miasta
- Rudawski Park Krajobrazowy

- słaba dostępność komunikacyjna (Wojanów - Bobrów - Dąbrowica)
- niszczenie lokalnej historycznej zabudowy

6. Projekty planowane do realizacji - nasza odpowiedź na problemy.

Obszar 1 - Lokalne Centrum Informacyjne

Projekty:

1.1. Tablica ogłoszeń, także cyfrowa dla mieszkańców, również jako strona www połączona ze stroną gminy.

1.2 Aplikacja „społeczna” dla mieszkańców - zakładki: tablica ogłoszeń (transport społeczny, giełda pracy, usług, wolontariat sąsiedzki, wymiennik, kupię-sprzedam, zgubione-znalezione; kalendarz wydarzeń; komunikator dla osób zalogowanych). Każda instytucja i organizacja ma swoją podstronę z podstawowymi informacjami, telefonami do kontaktu oraz aktualnościami. Każda wieś ma swój pokój rozmów (czat) z wątkami stałymi oraz indywidualnie tworzonymi przez osoby zainteresowane.

1.3 Zielone eko-skrzynki i wolontariat - jako system obiegu informacji.

1.4 Utworzenie banku ciekawych inicjatyw w tym ekologicznych.

Obszar 1 - Lokalne Centrum Informacyjne

Problem, który mamy do rozwiązania	Projekty do zrealizowania Co zrobimy?	Wykorzystane zasoby Gdzie to zrobimy i czego do tego użyjemy?	Osoba/organizacja odpowiedzialna. Kto dopilnuje, że to będzie zrobione?	Obszar interwencji Której sfery dotyczy zadanie?
Niewystarczający poziom integracji oraz zaangażowania społecznego na rzecz lokalnego rozwoju; Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości usług społecznych; Niewystarczająca wiedza i umiejętności dotyczące wykorzystania nowoczesnych narzędzi cyfrowych na rzecz rozwoju lokalnego; Słabe wykorzystanie nowoczesnych narzędzi cyfrowych w działaniach na rzecz aktywizacji społecznej; Brak korelacji pomiędzy osobami o określonych potrzebach z osobami zdolnymi do ich zaspokojenia Słabe skomunikowanie poszczególnych wsi z miastem oraz z siedzibą gminy	Tablica ogłoszeń, także cyfrowa dla mieszkańców, również jako strona www połączona ze stroną gminy. Aplikacja „społeczna” dla mieszkańców Zielone eko-skrzynki i wolontariat - jako system obiegu informacji Utworzenie banku ciekawych inicjatyw w tym ekologicznych	Lokalne inicjatywy społeczne Lokalne podmioty publiczne, w tym edukacyjne i kulturalne Lokalni liderzy kompetencji cyfrowych i technologicznych	Urząd Gminy, Sołtysi, organizacja pozarządowa, Liderzy zaangażowani w przygotowanie koncepcji	Obszar cyfrowy

Obszar 2 - Lokalny Punkt Integracji Społecznej (połączony z Lokalnym Centrum Informacyjnym)

Projekty:

- 2.1. Edukacja mieszkańców - cyfrowa, obywatelska, środowiskowa, energetyczna, ratowniczo-zdrowotna.
- 2.2. Szkolenia i warsztaty międzypokoleniowe.
- 2.3. Zintegrowanie działalności organizacji społecznych.
- 2.4. Bezpłatna pomoc przy złożeniu i rozliczaniu wniosków o dofinansowanie wymiany źródeł ciepła.
- 2.5. Poradnia zdrowia psychicznego dla mieszkańców.
- 2.6. Osobne i wspólne przestrzenie dla mieszkańców oraz organizacji.
- 2.7. Mała kafejka internetowa z darmowym wifi, z możliwością samoobsługi.
- 2.8. Sztuczna plaża w parku z okazjonalnie rozkładanymi leżakami i atrakcjami plażowymi.
- 2.9. Sezonowe kino pod chmurką w parku.

Projekt 2 - Lokalny Punkt Integracji Społecznej (połączony z Lokalnym Centrum Informacyjnym)

Problem, który mamy do rozwiązania	Zadanie do zrealizowania Co zrobimy?	Wykorzystane zasoby Gdzie to zrobimy i czego do tego użyjemy?	Osoba/organizacja odpowiedzialna. Kto dopilnuje, że to będzie zrobione?	Obszar interwencji Której sfery dotyczy zadanie?
Niewystarczający poziom integracji oraz zaangażowania społecznego na rzecz lokalnego rozwoju; Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości usług społecznych; Niewystarczająca wiedza i umiejętności dotyczące wykorzystania nowoczesnych narzędzi cyfrowych na rzecz rozwoju lokalnego; Słabe wykorzystanie nowoczesnych narzędzi cyfrowych w działaniach na rzecz aktywizacji społecznej;	Edukacja mieszkańców - cyfrowa, obywatelska, środowiskowa, energetyczna, ratowniczo-zdrowotna. Szkolenia i warsztaty międzypokoleniowe. Zintegrowanie działalności organizacji społecznych. Bezpłatna pomoc przy złożeniu i rozliczaniu wniosków o dofinansowanie wymiany źródeł ciepła. Poradnia zdrowia psychicznego dla mieszkańców. Osobne i wspólne przestrzenie dla mieszkańców oraz organizacji. Mała kafejka internetowa z darmowym wifi, z możliwością samoobsługi. Sztuczna plaża w parku z okazjonalnie rozkładanymi leżakami i atrakcjami plażowymi. Sezonowe kino pod chmurką w parku.	Lokalne inicjatywy społeczne Lokalne podmioty publiczne, w tym edukacyjne i kulturalne Lokalni liderzy kompetencji edukacyjnych, cyfrowych i technologicznych	Urząd Gminy, Sołtysi, organizacja pozarządowa, Liderzy zaangażowani w przygotowanie koncepcji	Obszar cyfrowy z elementami obszaru klimatycznego

Obszar 3 - Lokalna sieć ścieżek rowerowych

Projekty:

- 3.1. W każdej miejscowości po jednej stacji oraz Mysłakowicach kilka (proponowane miejsca: szkoła, Urząd Gminy (albo siedziba UG) przychodnia, poczta/stacja, Lokalny Punkt Integracji Społecznej).
- 3.2. Bezkolizyjna sieć ścieżek pomiędzy tymi punktami.
- 3.3. Rozbudowa stacji ładowania i naprawy rowerów z uwzględnieniem bliskości atrakcji turystycznych.
- 3.4. Opracowanie map z kodami QR i ich rozmieszczenie w terenie.
- 3.5 Stworzenie lokalnej aplikacji turystycznej wraz z mapką dla turystów korzystających z wypożyczalni rowerów czy innych „ekologicznych” usług turystycznych.

Projekt 3 - Lokalna sieć ścieżek rowerowych

Problem, który mamy do rozwiązania	Projekty do zrealizowania Co zrobimy?	Wykorzystane zasoby Gdzie to zrobimy i czego do tego użyjemy?	Osoba/organizacja odpowiedzialna. Kto dopilnuje, że to będzie zrobione?	Obszar interwencji Której sfery dotyczy zadanie?
Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości usług społecznych; Niewystarczająco rozwinięta oferta turystyczna oraz gastronomiczna; Niska świadomość ekologiczna dotycząca konsekwencji zmian klimatu oraz możliwości ich lokalnego łagodzenia; Zbyt mała liczba instalacji odnawialnych źródeł energii; Niewystarczający zakres działań z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie lokalnym.	W każdej miejscowości po jednej stacji oraz Mysłakowicach kilka (proponowane miejsca: szkoła, Urząd Gminy, przychodnia, poczta/stacja, Lokalny Punkt Integracji Społecznej). Bezkolizyjna sieć ścieżek pomiędzy tymi punktami. Rozbudowa stacji ładowania i naprawy rowerów z uwzględnieniem bliskości atrakcji turystycznych Opracowanie map z kodami QR i ich rozmieszczenie w terenie. Stworzenie lokalnej aplikacji turystycznej wraz z mapką dla turystów korzystających z wypożyczalni rowerów czy innych „ekologicznych” usług turystycznych.	Lokalne inicjatywy społeczne Lokalne podmioty publiczne, w tym odpowiedzialne za infrastrukturę Wykorzystanie położenia, walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych	Urząd Gminy, Sołtysi, organizacja pozarządowa, Liderzy zaangażowani w przygotowanie koncepcji	Obszar poszanowania środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu

Obszar 4 - Lokalny Rynek - skrócenie łańcucha dostaw

Projekty:

- 4.1. Organizacja cyklicznego „Ryneczku” z lokalnymi produktami np. co sobota od rana do 12.00, w tym wyznaczenie miejsca do prowadzenia handlu w ramach Lokalnego Ryneczku
- 4.2. Budowa aplikacji do prezentacji produktów z możliwością ich zamówienia

Obszar 4 - Lokalny Rynek - skrócenie łańcucha dostaw				
Problem, który mamy do rozwiązania	Projekty do zrealizowania Co zrobimy?	Wykorzystane zasoby Gdzie to zrobimy i czego do tego użyjemy?	Osoba/organizacja odpowiedzialna. Kto dopilnuje, że to będzie zrobione?	Obszar interwencji Której sfery dotyczy zadanie?
Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości usług społecznych; Niewystarczająco rozwinięta oferta turystyczna oraz gastronomiczna; Niska świadomość ekologiczna dotycząca konsekwencji zmian klimatu oraz możliwości ich lokalnego łagodzenia; Zbyt mała liczba instalacji odnawialnych źródeł energii; Niewystarczający zakres działań z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie lokalnym.	Organizacja cyklicznego „Ryneczku” z lokalnymi produktami np. co sobota od rana do 12.00, w tym wyznaczenie miejsca do prowadzenia handlu w ramach Lokalnego Ryneczku Budowa aplikacji do prezentacji produktów z możliwością ich zamówienia	Lokalne inicjatywy społeczne Lokalne podmioty publiczne, w tym odpowiedzialne za infrastrukturę Wykorzystanie położenia, walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych Lokalni liderzy produktów i usług lokalnych	Urząd Gminy, Sołtysi, organizacja pozarządowa, Liderzy zaangażowani w przygotowanie koncepcji, lokalni producenci	Obszar poszanowania środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz częściowo cyfrowy

Obszar 5 - Gmina Mysłakowice na rzecz środowiska i klimatu

Projekty:

5.1. Wybudowanie farmy wiatrowo-słonecznej na potrzeby oświetlenia gminy + inteligentne oświetlenie ulic.

5.2. Stworzenie spójnego systemu zarządzania zasobami gminy, remontami infrastruktury miejskiej, bieżącego utrzymanie porządku i czystości oraz usuwanie szkód nadzwyczajnych, utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.

5.3. Stworzenie systemów zbierania deszczówki, pielęgnacja terenów zielonych, edukacja dotycząca oszczędności wody i biokompostowniki.

Obszar 5 - Gminny Zakład Usług Komunalnych na rzecz środowiska i klimatu				
Problem, który mamy do rozwiązania	Projekty do zrealizowania Co zrobimy?	Wykorzystane zasoby Gdzie to zrobimy i czego do tego użyjemy?	Osoba/organizacja odpowiedzialna. Kto dopilnuje, że to będzie zrobione?	Obszar interwencji Której sfery dotyczy zadanie?
Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości usług społecznych; Niska świadomość ekologiczna dotycząca konsekwencji zmian klimatu oraz możliwości ich lokalnego łagodzenia; Zbyt mała liczba instalacji odnawialnych źródeł energii; Niewystarczający zakres działań z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie lokalnym.	Wybudowanie farmy wiatrowo-słonecznej na potrzeby oświetlenia gminy + inteligentne oświetlenie ulic. Stworzenie spójnego systemu zarządzania zasobami gminy, remontami infrastruktury miejskiej, bieżącego utrzymanie porządku i czystości oraz usuwanie szkód nadzwyczajnych, utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych. Stworzenie systemów zbierania deszczówki, pielęgnacja terenów zielonych, edukacja dotycząca oszczędności wody i biokompostowniki.	Lokalne inicjatywy społeczne Lokalne podmioty publiczne, w tym odpowiedzialne za infrastrukturę energetyczną Wykorzystanie położenia, walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych Lokalni liderzy	Urząd Gminy, Sołtysi, organizacja pozarządowa, Liderzy zaangażowani w przygotowanie koncepcji	Obszar poszanowania środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu

Obszar 6 – Turystycznie i klimatycznie

Projekty:

6.1. Rozwój oferty gastronomicznej w oparciu o lokalne produkty.

6.2. Szkolenia oraz wdrażanie ekologicznych rozwiązań w sektorze turystycznym (np.promowanie ofert opartych na lokalnych zasobach, promowanie „slow” turystyki, w tym z poszanowaniem zasobów przyrodniczych, promowanie ekologicznych środków transportu).

6.3. Otwieranie wypożyczalni rowerów, w tym elektrycznych oraz stworzenie miejsc do ich ładowania.

6.4. Rozwijanie oferty turystycznej w porozumieniu z Rudawskim Parkiem Krajobrazowym

6.5 Poprawa oznakowania szlaków i atrakcji turystycznych w porozumieniu z zarządem oddziału PTTK

Obszar 6 - Turystycznie i klimatycznie

Problem, który mamy do rozwiązania	Projekty do zrealizowania Co zrobimy?	Wykorzystane zasoby Gdzie to zrobimy i czego do tego użyjemy?	Osoba/organizacja odpowiedzialna. Kto dopilnuje, że to będzie zrobione?	Obszar interwencji Której sfery dotyczy zadanie?
------------------------------------	--	--	--	--

Niewystarczający dostęp do wysokiej jakości usług społecznych; Niska świadomość ekologiczna dotycząca konsekwencji zmian klimatu oraz możliwości ich lokalnego łagodzenia; Niewystarczająco rozwinięta oferta turystyczna oraz gastronomiczna; Niewystarczający zakres działań z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie lokalnym.	Rozwój oferty gastronomicznej w oparciu o lokalne produkty. Szkolenia oraz wdrażanie ekologicznych rozwiązań w sektorze turystycznym (np. promowanie ofert opartych na lokalnych zasobach, promowanie „slow” turystyki, w tym z poszanowaniem zasobów przyrodniczych, promowanie ekologicznych środków transportu). Otwieranie wypożyczalni rowerów, w tym elektrycznych oraz stworzenie miejsc do ich ładowania. Rozwijanie oferty turystycznej w porozumieniu z Rudawskim Parkiem Krajobrazowym. Poprawa oznakowania szlaków i atrakcji turystycznych w porozumieniu z zarządem oddziału PTTK.	Lokalne inicjatywy społeczne Lokalne podmioty publiczne, w tym odpowiedzialne za infrastrukturę oraz wsparcie lokalnej przedsiębiorczości Wykorzystanie położenia, walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych Lokalni liderzy w sektorze turystyki oraz gastronomii	Urząd Gminy, Sołtysi, organizacja pozarządowa, Liderzy zaangażowani w przygotowanie koncepcji	Obszar poszanowania środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu
---	---	--	--	--

Obszar 7. Rekreacji i zdrowie mieszkańców.

7.1 Park Sensoryczny Mysłakowice: Ogród Zmysłów i Integracji

Obszar 7. Rekreacji i zdrowie mieszkańców.				
Problem, który mamy do rozwiązania	Projekty do zrealizowania Co zrobimy?	Wykorzystane zasoby Gdzie to zrobimy i czego do tego użyjemy?	Osoba/organizacja odpowiedzialna. Kto dopilnuje, że to będzie zrobione?	Obszar interwencji Której sfery dotyczy zadanie?
Nasza społeczność stoi przed kilkoma kluczowymi problemami, które wpływają na dobrostan i rozwój wszystkich grup wiekowych: - Ograniczony dostęp do różnorodnej edukacji pozaszkolnej. - Konieczność angażującego rozwoju dzieci. - Nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych przez młodzież: - Brak przestrzeni do aktywności na świeżym powietrzu i interakcji: - Izolacja społeczna i brak integracji międzypokoleniowej: - Spadek aktywności fizycznej i poznawczej wśród seniorów:	Na terenie naszej gminy planujemy wybudować innowacyjny park sensoryczny, zaprojektowany z myślą o potrzebach wszystkich mieszkańców. Każde urządzenie i element parku zostanie opisany, a także opatrzony kodami QR. Ten atrakcyjny kompleks stanie się zachętą do aktywności na świeżym powietrzu, przestrzenią spotkań i interakcji międzypokoleniowych. Dla seniorów, możliwość spokojnych spacerów, odpoczynku w otoczeniu zieleni i obserwowania bawiących się dzieci może znacząco zmniejszyć poczucie osamotnienia. Delikatne ścieżki sensoryczne i spokojne zakątki parku będą zachęcać do łagodnej aktywności ruchowej, a stymulacja zmysłów może wspomóc utrzymanie sprawności umysłowej będzie miejscem terapii i rehabilitacji.	Sensoryczny Park Gminny zostanie zlokalizowany w Mysłakowicach, w strategicznym miejscu pomiędzy nowo wybudowaną szkołą a ośrodkiem zdrowia, na obrzeżach zabytкового parku. To położenie pozwoli na maksymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowo-krajobrazowych terenu. Inicjatywa ta będzie realizowana we współpracy z lokalnymi podmiotami publicznymi, w tym z jednostkami odpowiedzialnymi za infrastrukturę. Kluczową rolę w rozwoju projektu odegrają również lokalni liderzy, których zaangażowanie jest niezbędne dla sukcesu tego przedsięwzięcia.	Kluczową rolę w rozwoju projektu odegrają również lokalni liderzy i instytucje, których zaangażowanie jest niezbędne dla sukcesu tego przedsięwzięcia - Urząd Gminy w Mysłakowicach, - Stowarzyszenie Senior w Mysłakowicach, - KGW, mieszkańcy	- Budowa parku sensorycznego w Mysłakowicach dotyczy wielu różnych obszarów, zarówno w kontekście planowania i realizacji, jak i jego wpływu na lokalną społeczność. Do najważniejszych należą: - Edukacja i Rozwój: Park sensoryczny to idealne miejsce do nauki poprzez zabawę. - Rekreacja i Zdrowie: Park będzie służył jako ogólnodostępna przestrzeń do aktywnego wypoczynku dla mieszkańców w każdym wieku. - Integracja Społeczna: park będzie miejscem integracji. To przestrzeń, gdzie dzieci, dorośli, seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami mogą spędzać czas razem, uczyć się od siebie i budować wspólnotę. - Krajobraz i Architektura: Projekt parku wiąże się z zagospodarowaniem terenu, co obejmuje projektowanie zieleni, wybór materiałów. Park sensoryczny w Mysłakowicach to nie tylko miejsce rekreacji, ale strategiczna inwestycja w kapitał społeczny i zdrowie publiczne lokalnej społeczności.

Niniejsza koncepcja Smart Village bezpośrednio wpisuje się w założenia **Lokalne Strategii Rozwoju na lata 2023 – 2027 Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo Ducha Gór**. Szczególnie w Cel 2 „Inkluzywne, inteligentne, innowacyjne wspólnoty odporne na niekorzystne zmiany społeczne i klimatyczne w Partnerstwie Ducha Gór” oraz w Przedsięwzięcie 2.2. „Współpraca i inteligentne rozwiązania, dostęp do usług”. Zgodnie z diagnozą i oczekiwaniami lokalnej społeczności przedsięwzięcie zakłada współpracę lokalnej społeczności na rzecz rozwijania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań, które przyczyniają się do zwiększenia efektywności, zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców obszaru LGD. Przedsięwzięcie zakłada 2 granty, w tym 1 na opracowanie koncepcji Smart Village i 1 na „Wdrażanie i realizacja koncepcji SV”. Drugi z zaplanowanych grantów dedykowany jest wsparciu realizacji wypracowanych w koncepcji projektów/zadań.

Dodatkowo realizacja koncepcji Smart Village będzie miała również pozytywny wpływ na realizację pozostałych celów LSR, tj. C.1. „Zielona gospodarka i adaptacja do zmian klimatu w Partnerstwie Ducha Gór”, C.3. „Poprawa dobrostanu i młodzieży w Partnerstwie Ducha Gór i odporności na niekorzystne zmiany społeczne i klimatyczne” oraz zaplanowane w ramach nich przedsięwzięcia.

LSR jest całkowicie zgodna z celami PS WPR na lata 2023-27 oraz dokumentów/programów regionalnych takich jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030),
- Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDŚ 2021-2027),
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2021-2029 (ZIT AJ 2021- 2029).

Wszystkie cele i przedsięwzięcia zaplanowane w ramach LSR są komplementarne, spójne, synergiczne z przedsięwzięciami i działaniami zaplanowanymi w ramach ww. programów/strategii regionalnych, które są zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi i krajowymi programami. Zatem występuje zgodność LSR, a co za tym idzie niniejszej koncepcji, również z dokumentami wyższego rzędu.

Projekty w ramach niniejszej koncepcji są komplementarne z celami **Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030**:

Cel 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu: koncepcji zakłada się wzmocnienie przedsiębiorczości – w obszarze, zielonej gospodarki, w tym turystyki, rozwoju lokalnych rynków żywności wysokiej jakości, wzmacnianie ekoinnowacyjności.

Cel 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych: w koncepcji zakłada się rozwój usług publicznych w oparciu o narzędzia cyfrowe oraz zwiększenie dostępności to energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii.

Cel 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego: wykorzystanie narzędzi cyfrowych na rzecz kształtowania postaw obywatelskich, wspierania organizacji, zwiększenia roli sektora społecznego w realizacji usług społecznych, podejmowania działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, wsparcia i promocji partnerstwa społecznego, wspierania działań na rzecz kształtowania postaw proekologicznych i prozdrowotnych.

Cel 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrony walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego: wspierania przedsiębiorczości w ekoinnowacji, edukacji ekologicznej w oparciu o zasoby lokalne; wspierania i udostępniania zintegrowanych działań służących ochronie dziedzictwa kulturowego i jego promocji; wsparcia projektów wykorzystujących w szerszym zakresie odnawialne źródła energii.

Zgodność koncepcji z **Programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027**: podnoszenie kompetencji cyfrowych społeczności; wzmacniania wzrostu i konkurencyjności przedsiębiorstw; wzmacniania ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury; wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju; poprawa dostępu do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy; edukacja ekologiczna.

Zgodność koncepcji ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2021-2029. Dostęp do usług i miejsc w zadbanej przestrzeni, zadbanie o zapewnienie opieki sąsiedzkiej wykorzystującej także technologie cyfrowe i oparte na propagowaniu koncepcji „wspólnoty troski”.

Koncepcja zgodna jest również z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy a szczególnie z **Strategią Rozwoju Gminy Mysłakowice na lata 2016 – 2020 z perspektywą do 2026r.** Zaplanowane projekty wpisują się szczególnie w założenia:

1. Cel strategiczny – Rozwój gospodarczy oparty o silne, ponadregionalne, spójne z otoczeniem, funkcje turystyczno-rekreacyjne, uzupełniane przez nieuciążliwą wytwórczość i rolnictwo.

- Cel operacyjny 1 – Silna lokalna przedsiębiorczość oraz rolnictwo.
 - Cel operacyjny 2 – Zrównoważony lokalny rynek pracy.
 - Cel operacyjny 3 – Funkcje turystyczno – rekreacyjne o znaczeniu ponadlokalnym.
 - Cel operacyjny 4 – Nasycenie nowoczesną infrastrukturą techniczną.
2. Cel strategiczny – Rozwój społeczny oparty o nowoczesne, skuteczne i efektywne usługi społeczne, kapitał ludzki i społeczny oraz integrację i komunikację społeczną.
- Cel operacyjny 6 – Dobry poziom lokalnej edukacji i opieki.
 - Cel operacyjny 8 – Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego i prywatnego.
 - Cel operacyjny 9 – Skuteczne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym.
 - Cel operacyjny 11 – Kultura aktywizująca, integrująca społecznie i wspierająca funkcje turystyczno-rekreacyjne.
3. Cel strategiczny – Rozwój środowiskowy oparty o sprawne systemy ochrony środowiska, sanację i wzbogacanie ekosystemów, a także o dostępną informację i powszechną wiedzę środowiskową.
- Cel operacyjny 13 – Czyste środowisko, nie narażone na istotne, negatywne oddziaływania.
 - Cel operacyjny 14 – Gospodarka odpadowa obejmująca wszystkie wytwarzane odpady.
 - Cel operacyjny 15 – Zrewitalizowane i ukształtowane zasoby środowiska naturalnego.
 - Cel operacyjny 16 - Dostępna informacja i powszechna wiedza o ochronie środowiska naturalnego.

7. Plan włączenia społeczności w późniejszą realizację koncepcji.

Partycypacja społeczna to sposób na aktywne branie udziału w wydarzeniach, które nas dotyczą: możliwość zabierania głosu, uczestniczenia mieszkańców w działaniach i decyzjach.

Partycypacja społeczna może przybierać różne formy, które w założeniu uwzględniają różny stopień zaangażowania mieszkańców w podejmowane decyzje. Taki podział nazywany jest drabiną partycypacji (włączenia społeczności):

Informowanie to najprostsza forma partycypacji, angażująca mieszkańców w najmniejszym stopniu. To najniższy poziom włączenia lokalnej społeczności polegający jedynie na poinformowaniu, że koncepcja Smart Village powstała i będzie wdrażana. Proces informowania prowadzony może być przez sołtysa oraz radę sołecką, a w ramach niego poinformowana powinna być jak najszersza grupa mieszkańców oraz lokalnych organizacji.

Konsultowanie jest kolejnym „stopniem” na drabinie partycypacyjnej ze względu na zwiększony udział mieszkańców w prowadzonych działaniach. Poza poinformowaniem, daje mieszkańcom możliwość wypowiedzenia się na temat planowanych działań. W procesie konsultacji co do zasady powinna wziąć udział większa grupa mieszkańców oraz przedstawiciele lokalnych organizacji niż ta, która przygotowywała koncepcję Smart Village. Osoby uczestniczące w konsultacjach występują niejako w roli „doradców”, których pyta się o zdanie i opinie w sprawie zaplanowanych projektów oraz zadań. Konsultacje zorganizowane mogą być przez sołtysa oraz radę sołecką. Można je przeprowadzić w postaci spotkania konsultacyjnego, ankiety czy zbierania uwag w postaci formularza papierowego lub cyfrowego. Ważne aby koncepcja Smart Village dostępna była dla szerokiego ogółu mieszkańców oraz mieli oni odpowiedni czas na jej skonsultowanie. Istotne również jest aby w przypadku prowadzenia konsultacji w postaci formularza zgłaszania uwag, osoby/instytucje, które zgłosiły uwagę dostały odpowiedź wraz z uzasadnieniem czy uwaga ta została uwzględniona czy nie.

Współdecydowanie jest najwyższym stopniem partycypacji społecznej ze względu na pełne partnerstwo pomiędzy autorami koncepcji Smart Village a społecznością lokalną polegające na przekazaniu mieszkańcom części kompetencji (ale tym samym odpowiedzialności) dotyczących podejmowanych działań i decyzji. Współdecydowanie definiowane jest jako wypracowanie sposobu

wdrażania koncepcji Smart Village na zasadach współpracy wielu stron posiadających różne motywacje i interesy, z zastrzeżeniem, że każda ze stron ma realny (nieograniczony przez pozostałe podmioty) wpływ na podejmowane decyzje co do wyboru priorytetów oraz sposobu ich wdrożenia. Tu rolę sołtysa oraz rady sołeckiej mogłoby być zorganizowanie spotkań poświęconych planowaniu wdrożenia oraz sposoby realizacji poszczególnych projektów.

Włączenie lokalnej społeczności jest niezbędnym elementem działań zarówno na etapie przygotowania, jak i wdrażania koncepcji Smart Village. Włączenie w proces planowania wszystkich grup interesariuszy (publicznych, społecznych i gospodarczych) pozwoliło opracować pełniejsze spektrum działań dla obszaru. Dzięki temu zaangażowaniu możliwe było opracowanie projektów i zadań dopasowanych do miejscowych potrzeb. Ponadto społeczna akceptacja jest niezbędna do utrzymania trwałości rezultatów działań i minimalizacji społecznych konfliktów przy wdrażaniu koncepcji Smart Village. Działania z zakresu partycypacji społecznej są adresowane do wszystkich członków lokalnej społeczności, dlatego podstawowym elementem procesu włączenia jest identyfikacja i analiza potrzeb poszczególnych grup interesariuszy:

I Sektor – publiczny – interesariusze publiczni:

Urząd gminy, sołtys oraz rada sołecka, instytucje kultury (centra kultury, biblioteki, muzea), instytucje rynku pracy (PUP, OHP), instytucje opieki społecznej, placówki edukacyjne (przedszkola, szkoły)

II Sektor – gospodarczy – interesariusze gospodarczy:

podmioty prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa społeczne i rolników, samorząd gospodarczy, organizacje skupiające przedsiębiorców

III Sektor – społeczny – interesariusze społeczni:

organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, związki zawodowe, organizacje społeczno-zawodowe rolników, w tym KGW, mieszkańcy, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji. Prawidłowa identyfikacja interesariuszy oraz włączenie ich w proces realizacji koncepcji będzie miało decydujący wpływ na skuteczne i efektywne jej wdrożenie.

Podsumowując, powiedzieć można, iż, kluczowymi podmiotami w realizacji strategii Smart Village na terenie naszej Gminy są **organizacje społeczne**, które z jednej strony tworzą struktury społeczne niezbędne do realizacji określonych zadań, z drugiej zaś mają ogromny potencjał w pozyskiwaniu środków unijnych. Posiadają one różnego rodzaju narzędzia, w tym również nieformalne, do skupiania społeczności wokół tematów uznanych przez nich za kluczowe. Niniejsza koncepcja jest

wynikiem dialogu społecznego, jaki odbył się z udziałem organizacji społecznych i różnych grup interesariuszy, tj. rolnicy, przedsiębiorcy, artyści, czy podmioty z sektora publicznego. Warto więc wspierać ich działalność, tworząc różnego rodzaju propozycje i zachęty bezpośrednio do nich kierowane, po to by uruchamiać ich mechanizmy mobilizacyjne.

Innym ważnym podmiotem, którego włączenie się w realizację strategii Smart Village mogłoby znacznie wzmocnić jej znaczenie jest **Sołtys** - to człowiek zaufania społecznego, stojący najbliżej problemów lokalnej społeczności. Dysponuje on zapleczem eksperckim i doradczym oraz reprezentuje czynnik społeczny w relacjach z organami władzy samorządowej. Jednocześnie jako dysponent funduszy sołeckich stanowić może gwarancję dla wkładu własnego przy planowaniu inwestycji i projektów. Warto przy tym wspomnieć o możliwości prowadzenia przez niego i przez Radę Sołecką na szeroką skalę kampanii społecznych poprzez zwoływanie zgromadzeń wiejskich, powoływanie nieformalnych grup działania czy wspieranie oddolnych inicjatyw.

Bardzo pożądanym byłoby również zaangażowanie **organów władzy samorządowej**, wraz z nimi realizacja strategii miałaby szansę nabrać większego rozmachu i prestiżu.

Powodzenie realizacji strategii Smart Village w kontekście włączania społeczności można uznać za mocno uwarunkowane wolą oraz umiejętnością współpracy pomiędzy wszystkimi powyżej omówionymi podmiotami. Ich role należy uznać za komplementarne, a kluczowym jest budowanie świadomości istnienia takich zależności. Zatem informowanie, konsultowanie i współdecydowanie jako podstawowe formy partycypacji należy szeroko popularyzować, nie zapominając przy tym o wypracowywaniu dobrych praktyk w zakresie komunikacji, prowadzenia dialogu społecznego, wypracowywania kompromisu, czy budowaniu nierywalizacyjnych form współpracy. Warto zatem wzmacniać kompetencje miękkie wśród liderów społecznych i dawać im narzędzia do skutecznego działania.